

РЕЦЕНЗИЯ

От: Доцент д-р Димитър Петров Динев, УНСС, Финансово-счетоводен факултет, Катедра „Финансов контрол“, Професионално направление 3.8. Икономика, Научна специалност: „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност (Финансов контрол)“

Относно: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност* в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 210./27.01.2025 г. на Зам. ректора на УНСС, изменена със Заповед № 272/03.02.2025 г. на Зам. ректора на УНСС.

Автор на дисертационния труд: **Георги Тодоров Мардов**
Тема на дисертационния труд: **Корпоративен контрол върху верижния процес на доставки (Supply Chain Control)**

1. Информация за дисертанта

Познавам дисертанта от 2016 г. и като негов научен ръководител мога да потвърдя автобиографичната и професионална информация за него.

Роден е на 22.09.1989 в гр. Благоевград. Получава средното си образование в Природо-математическата гимназия „Яне Сандански“ в гр. Гоце Делчев. В периода 2008 – 2013 г. завършва бакалавърска и магистърска степен по специалност „Финансов контрол“ в катедра „Финансов контрол“ към Университета за национално и световно стопанство.

Георги Тодоров Мардов е задочен докторант към катедра „Финансов контрол“, зачислен през 2016 г. съгласно заповед на ректора № 505 от 17.03.2016 г., и се обучава по докторска програма отново в катедра „Финансов контрол“.

В периода 2016-2017 г. е хоноруван преподавател към катедра „Финансов контрол“ по дисциплина „Теория на финансовия контрол“. По покана е водил лекции на Асоциацията за противодействие на икономическите измами (АПИИ) и СофтУни.

Дисертантът притежава солиден професионален опит (над 12 г.) в областта на контрола върху веригата на доставки. В периода от 2012 г. до 2017 г. работи в „Кока-Кола Хеленик Бизнес Сървис Организейшън“ ЕООД. През 2017 г. продължава кариерното си развитие в „Кока-Кола Хеленик Ботълинг Къмпани България“ ЕАД. В периода от над 12 г. в системата на „Кока-Кола“, заема позиции в няколко различни отдели, сред които са: счетоводство, финанси (търговски финанси и финансов контрол), маркетинг и други.

Придобил е и сертификат за „Вътрешен одитор в публичния сектор“ № 02098/24.07.2014 г.

Със заповед № 773 от 28.03.2023, считано от 22.02.2023 г. е отчислен с право на защита на дисертационен труд в срок до 22.02.2025 г.

Дисертантът е изпълнил всички изисквания, определени в индивидуалния му план – взети всички изпити и приложени всички препоръки на научния си ръководител.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Дисертационният труд на тема „ Корпоративен контрол върху верижния процес на доставките“ се състои от 162 страници, в т.ч. увод, три глави, заключение, списък с използваната литература, Интернет източници и използвани абривиатури. В изложението са представени 40 графики и 1 таблица. Използваната литература съдържа литературни и Интернет източници общо 164 на брой, от които 27 са на български език и 137 на английски език.

Актуалността на темата се оценява от възможността да се елиминира липсата на изследване, обхващащо, както управленския контрол върху верижния процес на доставки в корпоративна среда, така и практико-приложения му аспект при нестандартни ситуации в световен мащаб, като пандемията COVID-19 и конфликта в Украйна.

Формулираната **цел** на дисертационния труд е значима и коректна, **насочена към** разработване на теоретичен модел за осъществяване на успешен управленски контрол върху верижния процес на доставки с практическа приложимост в конкретна корпоративна среда.

Основната цел е декомпозирана на следните **подцели (стр. 7)**:

„...1. Да се представят същността и особености на веригата на доставки като цяло и в частност на корпоративната верига на доставки.

2. Да се анализират същността и особеностите на управленския и корпоративния контрол, типовете системи за управленски контрол върху веригата на доставки и техните аспекти.

3. Да се разработи теоретичен модел, за осъществяване на ефективен и ефикасен корпоративен контрол върху веригата на доставки, който да бъде представен през призмата на трите аспекта на системата за управленски контрол, които са - функционален,

институционален и инструментален аспект.

4. Да се анализират предимствата и практическата приложимост на предложения теоретичен модел.“

Постигането на целта и декомпозираните подцели е предположило успешното дефиниране и решаването на следните 7 задачи (стр.7-8), а именно:

„...Задача 1. Да се изследват съвременните теоретични постижения в областта на веригата на доставки.

Задача 2. Да се изследва областта на веригата на доставки като цялостен процес и функционалността на всеки един от елементите (етапите) на цялостния процес.

Задача 3. Да се изследват приложимите достижения на теорията за управлението и контрола и неговите подвидове – корпоративен и управленски контрол.

Задача 4. Да се изследват съществуващите типове системи за управленски контрол върху веригата на доставки.

Задача 5. Да се изследват присъщите видове риск, касаещи функционирането на веригата на доставки.

Задача 6. Да се изследва възможността за създаване на теоретичен модел за корпоративен управленски контрол върху веригата на доставки, през призмата на трите аспекта (институционален, функционален и инструментален) на системата за управленски контрол.

Задача 7. Да се изследват предимствата и практическата приложимост на модела, който може да бъде създаден...”

Считам, че е могло да бъде съкратен броя на задачите, посочени по-горе, чрез обобщаване на съдържанието на задачи № 3-5, за да се концентрира изследването повече върху създаването на самия теоретичен модел, определен в задача № 6.

Обект на изследване в рецензирания дисертационен труд е корпоративният управленски контрол (управленският контрол от страна на мениджмънта на корпорациите) върху корпоративната верига на доставки или, накратко, върху верижния процес на доставки. *Обектът е удачно избран* поради конкретните професионални взаимоотношения на дисертанта с действаща корпорация.

Предмет на изследването в дисертационния труд са управленските контролни системи във веригите на доставки и техните аспекти (институционален, функционален и инструментален).

Възприетата от дисертанта **теза** в дисертационния труд е, че може да бъде изграден теоретичен модел, с практическа приложимост, за упражняване на корпоративен контрол върху верижния процес на доставки въз основа на трите аспекта на системата за управленски контрол, дефинирани от „Хорх“, които са: функционален, институционален и инструментален аспект.

За доказването на тезата на дисертационния труд, дисертантът формулира 2 работни

хипотези – 1) за потребността от изследване на управленския контрол върху верижния процес на доставки и 2) за възможността за създаване на теоретичен модел с практическа приложимост на управленския контрол върху верижния процес на доставки.

Считам, че в резултат на извършените изследвания, анализи, обобщения и изводи, тези хипотези в дисертационния труд **са потвърдени**.

Дисертантът е посочил, че при извършването на изследването, са съществували 8 ограничения (стр. 10), **за които считам, че не са повлияли съществено на структурата, обема и качеството на изследванията**, проведени и представени в дисертационния труд.

Използваните литературни и Интернет източници са 167 на брой, от които 27 са на български език и 137 на английски език.

Прави добро впечатление факта, че дисертантът правилно и коректно е извършвал позоваване и цитиране на текстове и автори от използваните източници, прилагайки изискванията, определени от катедра „Финансов контрол“. Този подход е позволил на дисертанта да осъществи целенасочено изследване и изпълнение на поставените цел и задачи.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

В дисертационния труд са направени теоретични изследвания и анализи на управлението на веригата на доставките и е предложено създаването на теоретичен модел, който може да бъде използван в корпоративното управление практически. Оценката на модела може да потвърди, че той е изграден интердисциплинарно, логично, последователно и той би могъл да бъде използван в практиката на корпоративното управление.

Считам, че изследването, представено чрез дисертационния труд, постига основната си цел, подцели и задачи, посочени в уводната му част.

В действителност, потвърждава се основната изследователската теза, на която се базира дисертацията, като се доказват твърденията, че може да бъде изграден теоретичен модел, с практическа приложимост в корпоративна среда, за упражняване на управленски контрол върху верижния процес на доставки въз основа на изследваните и описани три аспекта на системата за управленски контрол, които са: функционален, институционален и инструментален аспект.

Успешно е и потвърждаването на първата работна хипотеза, тъй като се доказва, че съществуването на обективна потребност от теоретично изследване, посветено на верижния процес на доставки, поражда безалтернативна необходимост от изграждане на модел за корпоративен управленски контрол върху верижния процес на доставки с конкретна практическа приложимост и полезност.

На база на извършеното изследване, дисертантът потвърждава втората работна хипотеза, тъй като чрез него се доказва, че може да бъде изграден теоретичен модел за

упражняване на корпоративен управленски контрол въз основа на посочените по-горе три аспекта на системата за управленски контрол.

Разгледаният от дисертанта модел в трета глава дефинира основни теоретико-практически елементи за изпълнение на процеса, с което се доказва дефинираната от автора Хипотеза № 1, че моделът може да бъде приложен.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Според дисертанта приносите в дисертационния му труд (стр. 45 от автореферата) са следните:

1. „...Нов подход при разглеждането на корпоративния контрол, който в настоящето изследване се разглежда като корпоративен управленски контрол;
2. Предложено разнообразие от контролни инструменти, сред които има широк набор от контролни показатели (показатели за ефективност и ефикасност);
3. Дефиниран теоретичен модел с практическа приложимост за упражняване на ефективен и ефикасен корпоративен управленски контрол, като при неговото описание са предоставени и практически насоки за неговото използване;“

Като ги приемам безрезервно, считам, че посочените по-горе приноси са реални и коректно отразяват съдържанието на представения за рецензия и защита дисертационен труд.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Всички посочени от дисертанта публикации са били съгласувани с научния му ръководител, а те са следните:

1. Научен доклад на тема „Верига за доставки - същност, контрол и управление“, във връзка с участие в конференция „Проблеми в теорията и практиката на контрола през втория програмен период 2014 - 2020“, организирана от катедра „Финансов контрол“ към УНСС, 2016 г. Публикуван в Сборник статии – София, Издателски комплекс - УНСС, 2017, стр. 193 – 202, ISBN 978-954-644-956-6

2. Научен доклад на тема „Предизвикателства пред съвременната верига за доставки“, във връзка с участие в „Четиринадесета международна научна конференция на младите учени“, организирана от УНСС, 2018 г. Публикуван в Сборник с доклади, Издателство на ВУЗФ, 2020, стр. 683 – 692, ISBN: 978-954-8590-68-6

3. Научен доклад на тема „Видове риск във веригата за доставки“, във връзка с участие в конференция „Стратегически насоки в развитието на контролните институции в България“, организирана от катедра „Финансов контрол“ към УНСС, 2019 г. Публикуван в Сборник с доклади, Академично издателство – УНСС, 2020, стр. 130 – 137, ISBN 978-619-232-277-9

4. Научен доклад на тема „Веригата за доставки и риска от измами в нея“, във връзка с участие в първа научна и бизнес конференция по логистика и управление на веригата на доставките „Знанието по логистика и управление на веригата на доставките в България:

образование, бизнес, наука“, организирана от катедра „Логистика и вериги на доставките“ УНСС, 2019 г. Публикуван в Сборник, Издателски комплекс – УНСС, 2019, стр. 263-269, ISBN 978-619-232-240-3

Считам, че представените и посочени по-горе публикации са авторски, свързани с темата и съдържанието на дисертационния труд, като и отговарят на изискването за необходимия брой публикации.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът се състои от 46 страници като цялостно и коректно представя структурата, обема и съдържанието на дисертационния труд като постига целта си за представителност.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Нямам критични бележки, а като основна препоръка предлагам на дисертанта да публикува дисертационния си труд в национално издателство, за да могат бъдещи студенти, академични изследователи и специалисти от практиката да се възползват от приносите и полезността на този дисертационен труд.

8. Заключение

На основание изложеното в настоящата рецензия и преди всичко на база на положителните констатации и оценки може да се формулира категорично позитивно отношение към представения труд, което ми дава основание да предложа на научното жури да **присъди** на ГЕОРГИ ТОДОРОВ МАРДОВ научна и образователна степен „ДОКТОР“.

Дата: 10.02.2025 г.
УНСС – София

Подпис:
Доц. д-р Димитър Петров Динев